

aut bonum dicimus, aut malum : sed non tricubitum, aut hominem. Cum autem quid est, non album, nec calidum, nec tricubitum, sed hominem, aut Deum: cætera verò entia dicuntur, eo quod entis proprie dicti quædam sunt quantitates, quædam qualitates, quædam passionés, quædam aliquid aliud tale. Unde dubitauerit aliquis, vtrum ipsum ambulare, & sanum esse, ac sedere, & vnumquodque horum, ens, an non ens est: similiter & de quocunq; cæterorum similibum. Nihil enim horum est per se natura aptum, neque possibile à substantia separari: sed magis, liquidem ambulans entium aliquid, & sedens, & sanum. Hæc autem magis entia apparent, quoniam subiectum eis determinatum est: hoc autem substantia, & singularum est, quod in tali prædicatione apparet. Bonum enim, aut sedens, absque hoc non dicitur. Patet igitur, quòd propter hanc, illorum quoque singula sunt. Quare quod primo est ens, & non aliquid ens, sed simpliciter ens, substantia. Multis quidem modis primum dicitur, atamen substantia, & ratione, & cognitione, & tempore, & natura, omnium primum est. Aliorum enim categorematuum nullum est separabile, sed hæc sola: ratione quoque hoc primum: inesse est enim in cuiusque ratione inesse rationem substantiæ. Scire etiam tunc putamus vnumquodque magis, cum quid est homo, aut ignis sciamus, quàm quale, aut quantum, aut vbi. Nam & horum ipsorum tunc vnumquodque scimus, cum quid est ipsum quale, aut ipsum quantum sciamus. Quod quoque tam olim, quàm tunc, & semper quæritur, semperque dubitatur, quidnam ipsum ens sit, hoc est, quænam substantia est: hoc enim quidam vnum aiunt esse, quidam plura quàm vnum: & quidam finita, quidam verò infinita. Quare nobis quoque maximè & primum, & solum (vt ita dicam) de ente hoc pacto, quidnam sit, speculandum est.

CAPVT II.

Viderit autem substantia existere, manifestissimè quidem in corporibus. Quare animalia, & plantas, & eorum partes, substantias esse dicimus, ac naturalia corpora, vt ignem, aquam, & terram cæterorum quoque singula, & quæcunque aut horum partes, aut ex his sunt, aut partibus, aut omnibus: vt cælum, & eius partes, sydera, Luna, & Sol. Vtrum autem hæc solæ substantiæ sint, an etiam aliæ,

A ἢ ἀγαθὸν λέγομεν, ἢ κακὸν, ἀλλ' οὐ τρίκυβον, ἢ αἰθέρα πον' ὅταν δὲ τί βῶν, οὐ λευκὸν οὐδὲ θερμὸν, οὐδὲ τρίπυρον, ἀλλ' αἰθέρα πον' ἢ θεοῖν. τὰ δὲ διὰ λέγεται ὄντα, τῶν αὖ ὄντων ὄντος, τὰ μὲρ ποσότητος ἔστι, τὰ δὲ ποιότητος, τὰ δὲ πάθη, τὰ δὲ διὰ τι ποιούτων. διὸ καὶ ἀποροῖσθί τις πότερον τὸ βασιλεῖν κἢ τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ κερῆσθαι ἔκαστον αὐτῶν ὄν, ἢ μὴ ὄν. ὁμοίως δὲ καὶ ὅτι ἦν διῶν ὅπου οὐκ ἦν ποιούτων. οὐδὲν γὰρ αὐτῶν βῶν, οὔτε κερῆσθ' αὐτὸ περὶ τοῦ, οὔτε χωρίζεται διωατῶν τῆς ἐσίας, ἀλλ' αἰετὸν εἰς τὸ βασιλεῖν ἦν ὄντων πἢ κἢ τὸ κερῆσθαι, καὶ τὸ ὑγιαίνειν. ταῦτα δὲ μάλλον φαίνεται ὄντα· διὸ τί βῶν τι τὸ ὑποκείμενον αὐτοῖς ἀερισθῶν. τὸ δὲ βῶν ἢ ἐσία κἢ τὸ κερῆσθ' ἔκαστον, ὅσῳ ἐμφαίνεται ἐν τῇ κερῆσθῶν τῇ τοιαύτῃ. τὸ ἀγαθὸν γὰρ ἢ τὸ κερῆσθαι, ἐκ αὐτοῦ τοῦτο λέγεται διῶν ἔν ὅτι διὰ ταύτων, καί μιν. ἔκαστον βῶν. ὡς τὸ κερῆσθῶν ὄν, κἢ οὐ τί ὄν, ἀλλ' ὄν ἀπλῶς, ἢ οὐσία αἰετὸν. πολλὰ γὰρ μὲρ οὐκ λέγεται τὸ κερῆσθῶν. ὅμως δὲ πάντων ἢ οὐσία κερῆσθῶν κἢ λόγῳ, καὶ γνώσει, καὶ κέρῳ, κἢ φύσει. αἰετὸν μὲρ γὰρ διῶν κερῆσθῶν, ἐδὲν χωρίζεται αὐτῶν δὲ μόνῃ κἢ τῶν λόγῳ δὲ τῶν κερῆσθῶν. ἀνάγκη γὰρ ἐν τῶν ἔκαστου λόγῳ, τῶν τῆς οὐσίας λόγῳ ἐνυπαρχῶν. καὶ εἰδέναι δὲ τότε οἰόμεθα ἔκαστον μέλισσαι, ὅταν τί βῶν ὁ αἰθέρα πονος γινώσκῃ, ἢ τὸ πῦρ, μάλλον ἢ τὸ ποδὸν, ἢ τὸ ποσόν, ἢ τὸ πῦρ, κἢ αὐτῶν τοῦτων, τότε ἔκαστον ἴσμεν, ὅταν τί βῶν τὸ ποσόν ἢ τὸ πῦρ, ἢ δωμεν. κἢ διὰ καὶ τὸ πάλαι τε καὶ νῦν καὶ αἰετὸν κερῆσθαι καὶ αἰετὸν κερῆσθαι, τί τὸ ὄν, τῶν τῶν βῶν, τίς οὐσία τῶν γὰρ οἰ μὲρ ἐν εἰνά φασιν, οἰ δὲ πλείον ἢ ἐν καὶ οἰ μὲρ περῶν σαμῶν, οἰ δὲ ἀπειρα. διὸ καὶ ἡμῖν καὶ μέλισσαι, καὶ κερῆσθῶν καὶ μόνον, ὡς εἰπῶν, ὡς τῶν οὐτῶν ὄντος, θεαρητέον τί βῶν.

Κεφάλην β.

Δ Οὐκ εἰ ἢ οὐσία ὑποκείμενον φαίνεται ταῦτα μὲν τοῖς σώμασι. διὸ τὰ τε ζῶα καὶ τὰ φυτὰ, καὶ τὰ μέτρα αὐτῶν, ἢ οἰαί εἰνά φασιν, καὶ τὰ φυσικὰ σώματα, ὅτι, πῦρ, καὶ ὕδωρ, καὶ γῆ, καὶ ἦν ποιούτων ἔκαστον, καὶ ὅσα ἢ μέτρα τούτων, ἢ ἐκ τούτων βῶν, ἢ μόνον, ἢ πάντων ὅτι, ὅτε οὐρανός καὶ τὰ μέτρα αὐτῶν ἄσπρα, καὶ σελήνη καὶ ἡλιος. πότερον δὲ αὐτῶν μόνον οὐσία εἰσὶν, ἢ καὶ διῶν, ἢ τού-